

Amerikan liikenteessä vahvin voittaa

Kahdessa kuukaudessa olen oppinut pitämään amerikkalaisesta toisten huomioon ottamisesta ja ystävällisyydestä.

Kahden tuhannen mailin aikana olen oppinut, että nuo ominaisuudet jäävät auton ulkopuolelle, ja tilalle astuvat itsekkyyks ja piittaamattomuus. Ratin takana kokee, että yhdysvaltalainen liikennekulttuuri perustuu "vahvin pärjää" -mentaliteettiin. Sama perusajatus oli myös kansakunnan rakentajien eteenpäin vievä voima.

Suomessa pääkaupunkiseudun joustavaan liikenteeseen tottuneena silmiinpistävin seikka amerikkalaisessa liikenteessä on ihmisten aggressiivinen ajotapa. Ilmiöön kuuluvat myös hullut ohitukset ja täpärät kaistanvaihdot, vain suuntamerkin näyttämisen loistaa poissaolollaan. Liikenteessä ei juuri pidetä turvavälejä, ja varsinkin ruuhka-aikana teillä ajetaan puskuri puskurissa nopeudesta riippumatta. Joka päivä näen läheltä piti-tilanteita, joissa onnettomuuksilta välttyminen tuntuu olevan korkeammassa kädessä. Paikallisten hokema "God bless America" saa liikenteessä uuden merkityksen.

Tuntuu, että amerikkalaisten oman reviiirin korostaminen pätee myös autoiluun. Kuljettajia ei juuri kiinnosta mitä tapahtuu oman auton ulkopuolella, minkä huomaa liikenteessä ennakoivan ajotavan puutteena. Itse pyrin tarkkailemaan liikennettä joka puolella ja nostan jalan heti kaasulta, jos edessä näkyvät punaiset liikennevalot. Usein edessä ajava auto kaasuttaa vielä pitkään ennen jarruvalojen syttymistä ja vielä useammin takaa tulevat autoilijat ohittavat edessä ajavan "hidastelijan". Kun minä näen punaisen, muut näkevät punaista.

Ennakoiva ajotapa auttaa välttämään onnettomuuksia ja säästää polttoainetta. Jos Amerikassa lanseerattaisiin koko maan kattava ennakoivan ajotavan kurssi, ehkä osa noin 150 000 liikenteessä vuosittain menehtyneestä ihmishengestä säästyisi. Ehkä se vähentäisi myös tarvetta lähteä öljyn perässä muihin maihin.

Suomessa liikennevalot tuumaavat ja näyttävät punaista valoa hetken jokaiseen suuntaan, kun taas Amerikassa ne vaihtuvat vihreästä punaiseen ja toisinpäin samalla sekunnilla. Tämä yhdistettynä sankareihin, jotka kiihdyttävät risteyseen keltaisilla valoilla on opettanut minut katsomaan vasemmalle ja oikealle ennen liikkeellelähtöä valoristeyksestä.

Amerikassa ani harvat liikennevalot tuntuvat ohjautuvan liikennemäärien mukaan ja vielä harvemmin ne vilkuttavat keltaista. Olen usein yömyöhällä joutunut pysähtymään punaisiin valoihin, vaikka muita autoja ei näy mailla halmeilla. On turhauttavaa, kun valot louskuttavat ennalta määrättyä ohjelmaansa liikenteestä välittämättä. Tuntuu kuin seuraisi mininäytelmää maan ulkopoliitikasta, jossa keskitytään tekemään omaa juttua ulkopuolisista tekijöistä riippumatta.

Vaikka normaaliajaja voi pahimmillaan olla stressaavaa, mikään ei nosta pulssia yhtä paljon kuin auton pysäköiminen. Suurimmat tunteenpurkaukset liikenteessä olen nähnyt parkkipaikoilla, kun kuljettajat ovat nousseet autoistaan riitelemään, kummalle parkkipaikka kuuluu. Mutta sitten, kun autot on saatu pysäköityä, kaikki on hyvin: Kasvoille nousee taas hymy, ja parkkihallissa takana tulevalle pidetään ystävällisesti ovea auki.

*Antti Koskenrouta
Baltimore, USA*